

Noorteparlamendi välis- ja Euroopa Liidu asjade komisjon

Eesti julgeolek; kuidas Ukraina kriis meid mõjutab

Antud dokument kirjeldab noorte arvamust, mis baseerub kõikides Eesti maakondades toimunud aruteludel ja edastab mõtteid, kuidas kindlustada Eesti julgeolek ning millele tuleks senisest suuremat rõhku panna, et tagada iseseisev Eesti riik.

Ukraina kriisi tagamaad kujunesid pikkade aastate jooksul, kui korrumppeerunud võimueliit, eesotsas president Viktor Janukovõtšiga, kindlustas enda rikkust, samal ajal kui suurem osa rahvast elas vaesuses. Praegused sündmused said alguse 2013. aasta novembris, kui Janukovõtš katkestas kõnelused assotsiatsioonileppe sõlmimiseks Euroopa Liiduga. Rahvas sellega rahul polnud ning algasid meeleavaldused, mida teatakse *Euromaidan*'i nime all. Iseenesest saavutati meeleavaldustega oma eesmärk: Janukovõtš tagandati ametist ning korraldati uued valimised, millega pääsesid võimule uued juhid. 2014. aasta veebruaris "ilmusid" Ida-Ukrainasse, Krimmi relvastatud eraldusmärgideta sõjaväelased. Juba kuu hiljem kuulutati välja Krimmis referendum, kus otsustati liituda Venemaaga. Rahvusvaheliselt on see rahvahääletus tunnistatud mittelegitiimseks.

Krimmi pärast puhkes kriis Venemaa ja Ukraina vahel, millesse on nüüdseks haaratud kogu rahvusvaheline kogukond: Euroopa Liit ja selle liikmesriigid; NATO ja selle liikmed, eesotsas Ameerika Ühendriikidega; ÜRO ja selle Julgeolekunõukogu ja Peaassamblee; Euroopa Nõukogu ja selle Parlamentaarne Assamblee; Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioon. Vaatlejate hinnangul on tegemist sügavaima kriisiga lääneriikide ja Venemaa suhetes pärast külma sõda.

Olukord Euroopas ei ole enam rahulik ja Eesti peab mõtlema rohkem kui kunagi varem sellele, kuidas kindlustada riigi suveräänsust ja kuidas teha Eesti rahva hääl maailmas kuuldamaks. Ei ole olemas ühiskonnagrupperi, keda võimalik olukorra eskaleerumine puudutamata jäta. On oluline, et noored jagaks ühiskonnaga enda arvamust, kuidas olukorda parandada.

Eesti rahva vabadust, heaolu ja turvalisust ohustavad riigi naabruses asuv suurriik, terrorism ja loodusjõud. Nende ohtude täielik kaotamine ei ole võimalik, kuid on võimalus ehitada riik, mis suudab ohte ennetada ning juba realiseerunud ohtudega toime tulla.

Rahval peab olema tugev Eesti-identiteet, mis väljendub usus oma riiki ja soovis olla riigi täisväärtuslik kodanik

Eesti inimesed peavad uskuma enda riiki ja neil peab olema soov panustada selle arengusse. Tuleb tagada, et arendamises saaksid osaleda kõik Eestimaa inimesed ning tuleb ellu viia sissetulekute kasvu toetavat majanduspoliitikat sihiga lähendada Eesti elanike elatustaset Põhjamaade omale. Tuleb viia ellu sotsiaalpoliitikat, mis pöörab suurt rõhku kõige hapramas seisus olevatele inimestele. Majanduslik heaolu vähendab võimalust, et vaenulik võõrriik saaks populistlike viiside abil survestada Eesti kodanikke astuma samme enda riigi vastu. Kõigil peab olema Eestis hea ja turvaline elada. Ühiskonnas peab kasvama avatus ja sallivus, sest ainult nende väärtuste abil tagatakse jätkusuutlik ühiskond. Eesti ühiskonna sidusus peab kasvama ning vähemusrahvaid tuleb tuua Eesti ühiskonnale lähemale. On oluline, et lõimumispoliitikat saadaks edu ning selle tulemuslikkuseks tuleb kaasata kõiki ühiskonnagruppe.

Suurenev väljaränne ja rahvastiku vähenemine on probleemid, mis vajavad kiirelt lahendusi

Laste sünni toetav perekonnapoliitika peab olema valitsuse prioriteet. Positiivne iive on vajalik, et tagada Eesti iseseisvus ja püsijäämine. Tuleb tagada vajalik taristu laste kasvatamiseks igas Eestimaa nurgas. Kolm last peres peab olema uus normaalsus. Tuleb tagada, et inimestel oleksid tasuvad töökohad, mis omakorda aitaks kaasa inimeste elatustaseme ja elukvaliteedi tõstmisele. Kõrge elukvaliteet pidurdab väljarännet. Tuleb luua globaalne EESTI-võrgustik ehk keskkond, mis pakub võimalust välismaal elavatele kaasmaalastele olla kursis kodumaal toimuvaga. Keskkond ühendaks ärisaadikuid-konsuleid, välismaal elavaid, töötavaid ja õppivaid kaasmaalasi ning Eesti sõpru ja nende ühendusi. See keskkond ühendaks, mille tõttu on Eestil seda vaja. Meie kogukonnad välismaal aitavad meid kriisiolukorras ning vabas maailmas püsib alati eeldus, et nad naasevad Eestisse.

Suurem sisejulgeolek, kindlam riigipiir

Pääste-, kiirabi- ja politseitöötajate palgad peavad tõusma ning muutuma konkurentsivõimelisemaks. On oluline, et inimesed, kes iga päev kannavad hoolt selle eest, et meil oleks turvaline elada saaksid väärikat tasu. Tuleb uuendada päästeteenistuse ja politsei varustust. Kindlustada tuleb ka Eesti idapiir ning vaadata üle ka olukord lõunapiiril. Tagada tuleb Eesti

merepiiri valve ja kindlustada Eesti julgeolek ka võimalike merelt tulevate ohtude suhtes. Veepääste võimekus peab suurenema. Piirivalve tuleb taastada täielikult ning paranema peab ka piirivalvurite relvastus ja reageerimiskiirus.

Kaitsekulutused jätkuvalt vähemalt 2% SKT-st

Tänapäeva maailmas ei ole kahtlust, et peame pidevalt tegelema julgeoleku kindlustamisega ning suunama vähemalt 2% SKT-st kaitsekulutustele. Kaitseväge relvastus peab olema tipptasemel ja suuremaid relvahankeid tuleks teha koostöös teiste riikidega. Kuna Baltikum on NATO mõistes üks regioon, siis peaksime ka Lätit ja Leedut nende sammude suunas julgustama.

Jätkuv humanitaarabi saatmine Ukrainale ja Ukraina pagulaste aitamine

On oluline saata Ukraina abivajajatele humanitaarabi. Samuti tuleb toetada Ukraina valitsust ning aidata neil üles ehitada demokraatlikel põhimõtetel baseeruvat riiki.

Tuleb toetada Venemaa arengut demokraatlikuma riigi suunas

Venemaa on liikunud autoritaarse riigivalitsemise suunas ja Eestile on oluline, et me toetaksime Venemaad tema püüdlustes demokraatia poole.

Ajateenistusse rohkemate naiste võtmine ning ajateenistuse paindlikumaks tegemine

On oluline, et ajateenistus ja riigikaitse ei jääks kõigest meeste pärusmaaks. Tuleb toetada naiste ajateenistuses käimist, et soov ja oskus Eesti iseseisvust kaitsta muutuks sooneutraalseks.

Tuleb tagada Eesti energiajulgeolek ja Euroopa Liidu ühtne energiapoliitika

Euroopa Liidu ühtne energiapoliitika aitaks meil vältida olukorda, kus gaasi ja muid energiaallikaid kasutatakse poliitiliste vahenditena.

Välisabi tagamine

On oluline, et NATO püsiv sõjaline kohalolek jätkuks ka pikemas perspektiivis, kuna nii on Eesti Vabariik paremini kaitstud. Meie julgeolekuolukorras on väga tähtis, et siin oleks mõne NATO

suurriigi üksus või eelpositsioneerimisladu. Eelpositsioneerimisladod võimaldaksid kriisiolukorras kiiremat abi.

Lisaks peab Eesti pürgima ÜRO Julgeolekunõukogu mittealalise liikme kohale aastateks 2020-2021, et suurendada Eesti nähtavust maailmas.

Antud dokumendi näol on tegemist Noorteparlamendi 2014/2015 tegevusaasta delegatsiooni ettepanekutega eesti energeetika arendamiseks. Teemasoovitused andsid Riigikogu alatise komisjonid. Dokumendi põhimõtted võeti vastu 08.05.2015 Noorteparlamendi II istungil Riigikogus.

Noorteparlament on MTÜ Lastekaitse Liit ja Eesti Õpilasesinduste Liidu poolt ellu kutsutud projekt, mis on suunatud 13.-26. aastastele noortele. Projekti on rahaliselt toetanud Euroopa Komisjon. Publikatsiooni sisu peegeldab autori seisukohti ja Euroopa Komisjon ei ole vastutav sellesisalduva informatsiooni kasutamise eest. Euroopa Noortest ja Erasmus+ võimalustest saad lähemalt lugeda siit: euroopa.noored.ee

